

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**  
 Проректор з освітньої діяльності  
  
 Оксана КОЛЯДА  
 «28» серпня 2025 року

**СИЛАБУС**  
*навчальної дисципліни*

<b>Повна назва дисципліни (державною мовою)</b>	МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
<b>Спеціальність</b>	D4 Публічне управління та адміністрування
<b>Освітня програма</b>	ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
<b>Рівень освіти</b>	третій (освітньо-науковий)
<b>Статус навчальної дисципліни</b>	обов'язкова
<b>Курс і семестр вивчення</b>	1 курс 2 семестр
<b>Кількість кредитів ЄКТС</b>	3
<b>Розподіл за видами занять та годинами навчання</b>	Лекції – 16 год
	Практичні / семінарські / лабораторні заняття – 14 год
	Самостійна робота – 60 год
<b>Вид індивідуального завдання</b>	реферат або мультимедійна презентація
<b>Форма підсумкового контролю</b>	екзамен
<b>Матеріали до курсу розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу</b>	<a href="https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=27002">https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=27002</a>
<b>Кафедра/циклова комісія</b>	Міжнародних відносин та політичного консалтингу
<b>Викладач</b>	Новаченко Тетяна Василівна
<b>Контактна інформація викладача для консультацій</b>	Електронна пошта: <a href="mailto:tatnov9@yahoo.com">tatnov9@yahoo.com</a>
<b>Анотація навчальної дисципліни:</b>	
<b>Мета навчальної дисципліни:</b>	поглиблення та набуття нових теоретичних і методологічних знань, а також практичних умінь та навичок, що застосовуватимуться у процесі вирішення завдань, пов'язаних із плануванням, проведенням та захистом як особистісних наукових досліджень, так і в подальшій науковій, професійній та викладацькій діяльності.

<p><b>Мета орієнтована на формування компетентностей</b></p>	<p>ПК. Здатність ідентифікувати комплексні проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, у тому числі в дослідницько-інноваційній діяльності, та пропонувати підходи до їх вирішення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або практики публічного управління та адміністрування.</p> <p>ЗК 1. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.</p> <p>ЗК 2. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми.</p> <p>ЗК 3. Здатність ініціювати дослідницько-інноваційні проекти та автономно працювати під час їх реалізації.</p> <p>СК 1. Здатність до оволодіння та розвитку методології наукової, педагогічної та управлінської діяльності.</p> <p>СК 2. Здатність науково обґрунтовувати, розробляти та здійснювати експертизу нормативно-правових актів, аналітичних довідок, пропозицій, доповідей.</p> <p>СК 3. Здатність забезпечувати належний рівень якості наукових/науково-методичних продуктів, послуг чи процесів.</p>
<p><b>Очікувані результати навчання</b></p>	<p>ПРН 3. Знати та уміти застосовувати загальні та спеціальні методи наукового пізнання, закони, закономірності та принципи управління для розв'язання проблем публічного управління та адміністрування.</p> <p>ПРН 5. Знати основні засади наукового менеджменту, управління науковими проектами, реєстрації прав інтелектуальної власності.</p> <p>ПРН 8. Уміти готувати проектні запити на фінансування наукових досліджень, розробляти програмні документи (стратегії, програми, концепції), виходячи з аналізу зарубіжного досвіду, оцінки правового і ресурсного забезпечення та добору адекватних механізмів розвитку публічного управління та адміністрування.</p>
<p><b>Перелік тем</b></p> <p><b>Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні та практичні засади наукових досліджень</b></p> <p><b>Тема 1. Наука як система знань і наукова діяльність.</b>  Наука як особливий вид духовного виробництва, пізнавальної діяльності вчених. Еволюція науки: історична ретроспектива. Наука як система знань. Структурні елементи процесу пізнання. Епохальні й соціальні зміни та їх роль у розвитку науки. Роль науки в постмодерному суспільстві. Суб'єкти та об'єкти пізнання. Відмінності наукового та буденного пізнання. Рівні пізнання: почуттєвий і раціональний, емпіричний і теоретичний. Наука як суспільно значима сфера людської діяльності. Форми наукового знання. Наукове дослідження як форма здійснення і розвитку науки. Види наукових досліджень (фундаментальні та прикладні).</p> <p><b>Тема 2. Методологія наукового пізнання.</b>  Методологія як системна структура Наукове пізнання як процес творчої діяльності, спрямований на отримання, систематизацію та пояснення нового знання про дійсність. Види й етапи наукових досліджень Методологія як теорія та як сукупність методів дослідження. Методи наукового дослідження. Поняття техніки, методики, процедури дослідження. Види й етапи наукових досліджень. Принципи організації та проведення наукового дослідження.</p> <p><b>Тема 3. Теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження. Традиційні та інноваційні підходи наукових досліджень системи публічного управління.</b></p>	

Індукція. Дедукція. Аналіз. Синтез. Абстрагування. Конкретизація. Моделювання. Порівняння. Класифікація. Теза як твердження, істинність або хибність якого доводять. Доказ як логічний процес, який дає змогу встановити істинність твердження або судження. Емпіричні методи наукового дослідження. Інтерв'ю. Анкетування. Рейтинг. Самооцінка. Спостереження. Експеримент. Експертна оцінка. Аналіз результатів. Характеристика традиційних наукових підходів: системного, діалектичного, міждисциплінарного, полідисциплінарного, історичного, феноменологічного тощо. Характеристика та аргументація доцільності застосування інноваційних підходів наукових досліджень – аксіологічного, компаративістського, синергетичного, аксіологічного.

#### **Тема 4. Робота з науковою інформацією.**

Інформаційний підхід у методології пізнання. Поняття «наукова інформація». Наукова інформація та її джерела. Види та вимоги до наукових видань: автореферат, дисертація, препринт, збірник наукових праць, матеріали наукової конференції, тези доповідей наукової конференції, науково-популярне видання. Особливості збирання, обробки та інтерпретації інформації. Збір, узагальнення й аналіз педагогічної практики. Наукометричні бази даних, їх різновиди та особливості.

#### **Тема 5. Поняття про наукове моделювання.**

Сутність поняття «наукове моделювання». Модель як спрощений аналог реального об'єкта, що дозволяє вивчати його властивості. Основні етапи наукового моделювання. Побудова моделі як шлях отримання інформації щодо досліджуваного об'єкта, явища чи процесу. Визначення мети дослідження та об'єкта, що моделюється. Перевірка результатів та внесення змін до моделі за необхідності. Застосування отриманих висновків на практиці.

#### **Тема 6. Види наукових робіт як специфічні об'єкти інтелектуальної власності.**

Види та вимоги до наукових видань. Наукові проекти – статті, монографії, дисертації, НДР (фундаментальні, прикладні) та звіти як специфічні об'єкти інтелектуальної власності. Поняття інтелектуальної власності. Становлення системи правової охорони інтелектуальної власності. Система законодавства та державно-правової охорони інтелектуальної власності. Загальні положення та особливості становлення міжнародної системи охорони інтелектуальної власності. Міжнародні договори, конвенції та угоди у сфері інтелектуальної власності. Патентування винаходів і корисних моделей в іноземних державах.

#### **Тема 7. Оформлення списку використаної літератури.**

Вимоги до оформлення бібліографічного опису літератури у списку використаних джерел. Наукометричні бази даних, їхні різновиди та особливості. Технологія роботи з науковою літературою. Особливості оформлення списку літератури. Стандарт 2015. Етапи оформлення посилань/зносок і написання переліку джерел.

#### **Тема 8. Особливості підготовки, оформлення та захисту дисертаційної роботи.**

Дисертація доктора філософії як вид наукового дослідження. Етапи виконання дисертаційної роботи: вибір теми; вивчення нормативних актів і спеціальної літератури; складання плану дисертаційної роботи; вивчення практики; написання першого (чорнового) варіанта роботи; представлення роботи науковому керівнику і консультація з ним; усунення недоліків, редагування і представлення на кафедру остаточного варіанта роботи; підготовка доповіді і захист роботи. Основні вимоги до написання та оформлення. Порядок подання дисертаційної роботи на кафедру та до її захисту.

#### **Рекомендована література.**

##### **Основна**

1. Дзьобань О.П. Методологія, організація та технологія наукових досліджень : навч. посіб. для аспірантів. ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України». Київ; Одеса : Фенікс, 2025. 284 с.
2. Євтушенко М., Хижняк М. Методологія та організація наукових досліджень. Київ, 2021. 350 с.
3. Котенко М.В. Інтелектуальна власність як самостійне поняття юридичної науки: ціннісно-правовий підхід до визначення. Серія «Право». 2023. Випуск 79: частина 1. С. 64-

69. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.79.1.10>.

4. Мальська М., Пандяк І. Організація наукових досліджень : навчально-методичні матеріали. Київ, 2021. 136 с.

5. Новаченко Т.В. Методологія наукових досліджень. Методичні рекомендації до практичних занять: практикум освітньо-наукової програми третього рівня акредитації (PhD). Київ : Університет «Україна», 2025. 28 с.

6. Сидоренко В. Методологія і методи наукових досліджень : навчально-методичний посібник. Вікторія Сидоренко. Біла Церква : БІНПО, 2024. 150 с.

7. Староста В.І. Методологія наукових досліджень : навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2021. 64 с.

#### Допоміжна

1. Азарова А.О., Міронова Ю.В. Методологія і організація наукових досліджень : конспект лекцій. Вінниця : ВНТУ, 2022. 60 с.

2. Бургин М.С. Вступ до сучасної методології науки. К. : Знання, 2021. 113 с.

3. Єріна А.М., Захожай В.Б. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2020. 212 с.

4. Корягін М.В., Чік М.Ю. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. 2-ге вид. К. : Алерта, 2020. 492 с.

5. Чирва Г.М., Гаман П.І., Мігус І.П., Гаман Н.О., Коваль Я.С. Методологія наукових досліджень : навч. посібник. Умань, 2020. 158 с.

6. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. К. : Знання-Прес, 2020. 186 с.

7. Koval Y. Application of Modern Information Systems and Technologies in Scientific Activity. *Pedagogy and Education Management Review*. 2022. Issue 5(7). pp. 5-11. DOI: <https://doi.org/10.36690/2733-2039-2022-5-11>.

**Рекомендовані курси для поглибленого вивчення дисципліни (неформальна освіта):**  
**«Методологія досліджень» - курс на освітній платформі «Elevify»**

<https://www.elevify.com/en-ss/courses/education-humanities-and-social-sciences/education/research-methodology-course-1f462>.

#### Система оцінювання результатів навчання:

*Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо. За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS. Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру. Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів. Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче. Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях. Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.*

**Накопичування рейтингових балів із навчальної дисципліни:**

**РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ  
НА ЕКЗАМЕНІ**

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	не більше 40	не більше 100
5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

**Шкала оцінювання результатів навчання:**

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	Залік		
90 – 100	<i>Відмінно</i>	5	<i>Зараховано</i>	A	<i>Відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

**Політика курсу:**

***Політика дотримання академічної доброчесності***

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми, відрахування.

***Комунікаційна політика***

Здобувачі освіти повинні мати активовану пошту. Обов'язком здобувача освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки та відвідування, перегляд інформації у Viber-групі, у розділі сповіщень на платформі Moodle. Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача освіти є робота з дистанційним курсом «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ». Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту кафедри.

***Політика щодо пропусків занять***

Здобувачі освіти мають відвідувати лекційні та практичні (семінарські) заняття. Відсутність на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів освіти і поліпшенню іміджу університету (інституту/коледжу). При дистанційній чи змішаній формах організації освітнього процесу відвідуваність занять стає тотожною відвідуваності та активності здобувача освіти

(виконанню завдань).

***Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну***

Здобувачі освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

***Політика щодо оскарження оцінювання***

Якщо здобувач освіти не згоден із оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку в установленому порядку.

***Бонуси***

Здобувачі освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій, отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання / до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту ОНП «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ», а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання) спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування, яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин та політичного консалтингу,  
протокол від «26» серпня 2025 р. № 1.

**ПОГОДЖЕНО:**

Директор ІПСВ

Завідувач кафедри МВПК



Тетяна ФЕДОРЕНКО



Тетяна КАДЛУБОВИЧ